

o námitce další, že tu není ani skutková podstata přestupku podle §§ 14 a 19 shrom. zákona, ježto tu není skutkové známky »shluknutí«. Právem tedy soud první stolice, zjistiv veškeré náležitosti skutkové podstaty přečinu shluknutí podle § 279 tr. z. a přestupku podle §§ 14 a 19 shrom. zákona, čin obžalované podřadil pod tato ustanovení.

Neobstojí konečně námitka, že neuposlechnutí příkazu k rozejití se shromáždění, třeba i schůze formálně nebyla pořádána podle předpisu, možno podřaditi toliko pod ustanovení §§ 14 a 19 shrom. zákona, nikoli však též pod ustanovení § 279 tr. z.; stížnost přehlíží, že lze se dopustiti přestupku podle §§ 14 a 19 shrom. zákona beze spáchání přečinu podle § 279 tr. z. a opačně a že nejde o tak zvanou konkurenci zákonnou, nýbrž o konkurenci reální či materiální (vícečinnou), neboť stěžovatelka se dopustila několika trestných činů (výzvy více osob ke zprotivení se) a kromě toho neuposlechla nařízení, aby opustila místo úředně rozpuštěného shromáždění, tedy různých činů, spadajících pod různé skutkové podstaty trestných činů, a bylo proto činnost její podřaditi pod ustanovení §§ 14 a 19 shrom. zákona a § 279 tr. z., neměl-li býti ponechán jeden z činů beztrestným. Stížností citovaná rozhodnutí čís. 1449 a 2770 Sb. n. s. sem nedopadají, ježto v případech tam souzených šlo o možnost souběhu přestupku podle §§ 14 a 19 shrom. zák. s přečinem podle § 283 tr. z. Je tedy stížnost i v tomto směru bezdůvodná.

Čís. 5986.

O tom, zda bylo někomu projevem ublíženo na jeho cti, nerozhodují subjektivní názory a pocity napadeného, nýbrž hledisko objektivní, založené na všeobecných názorech spoluobčanů (obecné mínění), po případě na názorech užších kruhů společenských, k nimž napadený náleží, tu však jen tehdy, lze-li jimi doplniti názory panujícího mínění, nikoliv i tenkrát, odporují-li všeobecnému přesvědčení většiny spoluobčanů.

(Rozh. ze dne 4. října 1937, Zm I 730/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu jako soudu kmetického, jímž byl obžalovaný A. zproštěn obžaloby pro přečin podle §§ 1, 2, 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n.

Důvody :

Nalézací soud neshledal v obsahu pozastaveného článku skutkovou podstatu přečinu podle §§ 1, 2, 3 zákona o ochraně cti, ježto se článek podle úsudku průměrného čtenáře nedotýká cti soukromého žalobce, o němž se naopak vyslovil s pochvalou, nýbrž že článkem byly posuzovány nezdravé sociální poměry v B. podnicích, na doklad čehož byl uveden i případ soukromého žalobce. Zmínil-li se článek o chorobě soukromého žalobce, nebylo mu ani touto částí článku ublíženo na cti, jak je zřejmo z obsahu pozastavené stati.

Zmateční stížnost vytýká s hlediska důvodu zmatečnosti podle č. 9 a) § 281 tr. ř. právní mylnost tohoto výkladu obsahu a smyslu uvedeného článku. Podle zmateční stížnosti je smysl projevu posouditi jednak podle hlediska subjektivního, to jest, jak pociťoval projev ten, jehož se do-
týkal, jednak s hlediska objektivního, to jest s hlediska třetích osob; objektivním hlediskem je nejen hledisko obecné (hledisko průměrného čtenáře), ale i hledisko užších kruhů společenských (hledisko stavovské). Nálezací soud pochybil prý, 1. ježto, používaje při výkladu smyslu článku objektivního hlediska obecného, došel k nesprávným závěrům o smyslu článku, pochybil prý však i tím, 2. že nezkoumal smysl článku a) s hlediska subjektivního (s hlediska napadeného) a b) s objektivního hlediska stavovského (ve kterém směru neprovedl ani nabídnuté důkazy — § 281, č. 4 tr. ř.).

Zmateční stížnosti však nelze přiznati úspěch.

K bodu 1. Podle obsahu pozastaveného článku, jak byl zjištěn napadeným rozsudkem, je soukromý žalobce znamenitým technickým úředníkem v B. závodech, jenž pracoval dlouho do večera; za tuto práci byl odměňován týdně mzdou 80 Kč, nebyl přihlášen k nemocenskému pojištění a onemocněl tuberkulosou.

Dospěl-li nálezací soud — vycházeje při výkladu článku s hlediska průměrného čtenáře (s objektivního hlediska obecného) — k závěru, že snahou článku je vytýkati nezdravé sociální poměry v B. závodech, že však jím podle použitého hlediska nebylo soukromému žalobci ublíženo na cti, a to ani zmínkou o jeho onemocnění, je přisvědčiti tomuto výkladu.

Vždyť podle obecných názorů (obecného mínění — § 2 cit. zák.) není někdo vydáván v opovržení (po případě snižován) v obecném mínění, uvádí-li se o něm, že je znamenitým a pilně pracujícím úředníkem, třeba i nedostatečně oceňovaným. Zmiňuje-li se článek o onemocnění soukromého žalobce jako o pouhé skutečnosti, nebylo mu ani tím ublíženo na cti, jak vyplývá ze souvislosti, v níž je tato skutečnost v článku uvedena.

Nelze proto přisvědčiti zmateční stížnosti, popírá-li správnost závěru nálezacího soudu v uvedených směrech. Snaží-li se zmateční stížnost dovoditi, že článek viní soukromého žalobce z toho, že pracuje za tak nepatrný plat (robotí za almužnu), ježto si není vědom ceny své práce a své lidské důstojnosti, a z neschopnosti domoci se přiměřeného platu a jen obvyklých práv svých druhů, činí tak neprávem, neboť znění článku nedává žádný podklad k takovému výkladu, zejména ne, že by se soukromý žalobce spokojil s uvedeným platem z nečestných pohnutek. Okolností, že se lidé obávají nákazy, nelze odůvodniti závěr, že nemocný tuberkulosou je uváděn v opovržení nebo snižován v obecném mínění již pouhým sdělením tohoto onemocnění.

K bodu 2. a). Pomluvou podle § 2 zákona o ochraně cti je uvedení nebo další sdělení skutečností, které jsou způsobilé někoho vydati v opovržení (třeba jen v užším kruhu, ke kterému patří), nebo snížení v obecném mínění (odůvodnění vládního návrhu tisk 830/1930, str. 20).

Jak ze znění zákona, tak z jeho odůvodnění je zřejmo, že o výkladu, zda bylo projevem někomu ublíženo na cti, nerozhodují subjektivní názory a pocity postiženého, nýbrž že pro takový výklad je směrodatné jediné hledisko objektivní. Mohou proto býti ublížením na cti jen útoky, snižující způsobem v zákoně o ochraně cti blíže vytčeným mravní hodnotu postiženého v očích jeho spoluobčanů (srov. rozh. č. 4738 Sb. n. s.).

Pro opačný výklad nelze nic dovozovati ze slova »někdo« v §§ 1, 2, 3 zákona o ochraně cti — jak činí zmáteční stížnost —, neboť tím je označen toliko postižený subjekt.

Nepochybil proto nalézací soud, nepodrobil-li pozastavený článek rozboru i se subjektivního hlediska soukromého žalobce.

K bodu 2. b). Objektivní úsudek o tom, že bylo někomu ublíženo na cti, lze dovésti podle všeobecných názorů spoluobčanů (srov. pojem »obecného mínění« podle § 2 zák. o ochraně cti), po případě podle názoru užších kruhů společenských, k nimž napadený náleží (srov. odůvodnění vládního návrhu).

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku, že opominul uvažovati o tom, zda byla čest soukromého žalobce ohrožena s hlediska názoru těchto užších kruhů společenských, to je v souzeném případě s hlediska názoru panujícího ve společenském kruhu »moderních lidí techniky a obchodu«, k jejichž kruhů soukromý žalobce patří. Dovoňávajíc se názoru těchto kruhů snaží se zmáteční stížnost dovésti, že v souzeném případě bylo soukromému žalobci ublíženo na cti, ježto uvedené kruhy hodnotí jednotlivce podle obchodní zdatnosti, to je podle toho, co dovede vydělati a jak dovede uplatniti svoje hmotné zájmy, že v pozastaveném článku byly soukromému žalobci odepřeny tyto schopnosti tím, že bylo o něm tvrzeno, že pracuje za nepřiměřený plat a že mu chybí zdraví, které je klíčem k životnímu úspěchu.

Zmateční stížnost však ani tu neobstojí.

Na názorech užších kruhů společenských lze založiti úsudek o způsobnosti projevu ohroziti čest někoeho jen tenkrát, lze-li jimi doplniti názory panujícího obecného mínění, s nimiž jsou v souladu, nikoli však tenkrát, odporují-li zásady, jimiž se řídí tyto kruhy, všeobecnému přesvědčení převážné většiny spoluobčanů (rozh. čís. 4950 Sb. n. s.).

Nahoře pod bodem 1. bylo dovozeno, že výklad článku, jak jej provedl nelézací soud, vyhovuje tomuto obecnému mínění. S ním však nelze uvést v soulad názory, o nichž tvrdí zmáteční stížnost, že jimi je ovládána společnost »moderních lidí techniky a obchodu«.

Nelze proto v souzeném případě úsudek o způsobnosti skutečností uvedených v pozastaveném článku vydati soukromého žalobce v opovržení nebo snížení ho v obecném mínění odůvodniti uvedenými názory společnosti, k niž patří soukromý žalobce podle tvrzení zmáteční stížnosti, nýbrž jen obecným hlediskem objektivním, jež bylo pod bodem 1. naznačeno.

Nepochybil proto nalézací soud, nezkoumal-li smysl článku i s hlediskem zmáteční stížností požadovaných (§ 281, čís. 9 a) tr. ř.), ježto tato hlediska jsou v případě, o nějž jde, nezávažná pro výklad článku;

nelze dále vytýkati nalézacímu soudu, že neprovedl nabídnuté důkazy (§ 281, čís. 4 tr. ř.) o tvrzených názorech užšího společenského kruhu soukromého žalobce, neboť podle uvedených právních hledisek je patrné, že jejich neprovedením nebyla obžaloba zkrácena (§ 281, poslední odst. tr. ř.). Byla proto zmateční stížnost zamítnuta jako neodůvodněná podle § 5, odst. 2 zákona čís. 3/1878 ř. z. ve znění zákona čís. 56/1935 Sb. z. a n. již v neveřejném zasedání.

Čís. 5987.

Paragraf 16, odst. 1 zákona o ochraně cti stanoví přesnou věkovou hranici podle let. Osoby mladší osmnácti let nejsou oprávněny vykonávat samostatně žalobní právo podle tohoto zákona, třebas byly jinak rozumově vyspělé.

(Rozh. ze dne 5. října 1937, Zm I 826/37.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona takto právem:

Rozsudkem okresního soudu v B. ze dne 21. ledna 1937 a potvrzujícím jej rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Ch. ze dne 6. března 1937 porušen byl zákon v ustanovení § 16, odst. 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. Oba rozsudky se jako zmatečné zrušují v celém rozsahu a obžalovaná A. se podle § 259, čís. 1 tr. ř. osvobozuje od obžaloby vznesené na ni M. pro přestupek podle § 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., jehož se prý dopustila tím, že dne 1. srpna 1936 v B. výrokem: »Sie sei eine feine Dame«, proneseným v ironickém tónu, tedy vydáváním v posměch, soukromé žalobkyni na cti ublížila.

D ů v o d y:

M., advokátní úřednice v B., narozená dne 14. listopadu 1919, podala dne 6. srpna 1936 u okresního soudu v B. soukromou žalobu na A., soukromnici v S., pro přestupek proti bezpečnosti cti podle zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., spáchaný dne 1. srpna 1935 v B. slovy: »Ach so, die Exekution ist von der feinen Dame hier«. Po provedeném řízení byla obžalovaná A. k návrhu soukromé žalobkyně, zastoupené právně Dr. S., advokátem v B., rozsudkem okresního soudu v B. ze dne 21. ledna 1937 uznána vinnou přestupkem podle § 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., spáchaným v podstatě zažalovaným výrokem, a odsouzena za to podle citovaného místa zákona.

Odvolání obžalované z výroku o vině bylo rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Ch. ze dne 6. března 1937 zamítnuto jako neodůvodněné.

Obžalovaná uplatňovala v provedení odvolání především nedostatek aktivní legitimace soukromé žalobkyně, ježto tato nedosáhla ještě věku 18 let a důsledkem toho nebyla podle § 16 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.